

Les subvencions i els contractes més polèmics del primer any de Barcelona en Comú

CRÍTIC fa una radiografia (crítica) de les subvencions i els contractes del primer any de govern de Barcelona en Comú que podrien aixecar més recel entre una part dels seus votants i/o que poden ser contradictoris amb el mateix programa electoral de la força política que governa l'Ajuntament de Barcelona.

Joan Aleix Mata (@joanaleixmata), Ferran Moreno (@FerranMorenoG) i Marina Riera (@rr_marina)

Dues de les promeses electorals amb què Barcelona en Comú (BComú) afrontava les eleccions municipals eren, d'una banda, no renovar la contractació municipal a empreses que no garantissin unes clàusules laborals mínimes als seus treballadors i, de l'altra, revisar totes aquelles subvencions atorgades des de l'Ajuntament que poguessin anar en contra del model de ciutat defensat per BComú.

CRÍTIC, tal com es va comprometre aquest mitjà públicament al maig de 2015, fa una **radiografia (crítica) de les subvencions i dels contractes** que podrien aixecar més recel entre una part dels seus votants i/o que poden ser contradictoris amb el mateix programa electoral de Barcelona en Comú. El nou Ajuntament de Barcelona ha anunciat que farà canvis en els processos de contractació municipal per trencar les dinàmiques de “privatització i precarització laboral”

Gairebé un any després, i ja dins de les institucions, es pot observar que no totes les propostes inicials s'han dut a terme. De fet, alguns dels contractes i subvencions més criticades al govern convergent de Xavier Trias s'han prorrogat: en seria un bon exemple la pròrroga del contracte de telecomunicacions amb **Telefónica** o el manteniment de subvencions a **grans esdeveniments esportius** que havien estat criticats públicament per Ada Colau o pel seu equip abans de guanyar les eleccions. Tot i això, destaca, per exemple, que durant aquest primer any gairebé s'han **triplicat les ajudes en beques de menjador** i que, amb la modificació pressupostària aprovada el passat 5 de maig, es busca la inversió dels 96 milions d'euros de superàvit en contractacions i subvencions per a polítiques socials. Ara per ara, BComú assegura que del que es tracta és d'assentar les bases per a canvis estructurals a llarg termini.

L'Ajuntament de Barcelona **contracta anualment 1.000 milions d'euros**, una quantitat que ascendeix fins als 2.000 milions si s'hi suma tot el grup d'empreses que en depenen. El consistori capitanejat per BComú vol marcar un “canvi substancial” en els processos de contractació municipal per tal que s'allunyin de les dinàmiques de “privatització i precarització laboral” que, segons ells mateixos, s'han donat els darrers anys. Així ho apuntava el tinent d'alcalde de Treball, Economia i Planificació Estratègica, **Gerardo Pisarello**, al mes d'abril passat, tot defensant que BComú aposta per “un Ajuntament exemplar per exigir condicions laborals, socials i ambientals dignes”.

El primer pas va ser la constitució de la **Taula Social Institucional sobre Contractació Pública**, on agents socials i econòmics de la ciutat estan elaborant actualment una guia de contractació social que inclogui **clàusules socials i ambientals** per a totes les empreses contractades. Es preveu que

la guia es faci pública abans de l'estiu i que esdevingui un document marc dels requisits bàsics de responsabilitat social exigibles pel consistori. Aquest document per canviar els sistemes de contractació municipal podria ser útil per a altres ciutats amb governs propers al de Barcelona en Comú.

CRÍTIC ja va elaborar un informe sobre els contractes més polèmics firmats en els últims mesos de mandat pel govern de Convergència i Unió: [“Trias compromet contractes públics milionaris fins al 2023 en les setmanes prèvies a les eleccions”](#).

Contractes controvertits del primer any de BComú

1. Despesa milionària per a Fira 2000

Una de les promeses de Barcelona en Comú abans d'entrar al govern era revisar la composició interna de Fira 2000, la societat patrimonial encarregada de construir i gestionar el recinte de Gran Via, per tenir-hi una major incidència. La seva composició a dies d'ara no ha variat, i la despesa econòmica que se li atorga des de l'Ajuntament, tampoc. El govern de Barcelona en Comú ha ampliat el conveni de col·laboració per finançar l'ampliació de la Fira de Barcelona amb les altres administracions públiques que en són propietàries —la Generalitat, l'Ajuntament de l'Hospitalet, la Diputació de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Aquest pacte, del 30 de juliol, suposa una despesa municipal de 40 milions d'euros previstos per al termini 2017-2021, que cal sumar als 2,5 milions d'euros que l'Ajuntament va destinar per a l'organització de sis fires durant el 2015.

2. Pròrroga dels contractes amb Telefónica

La contractació dels serveis de Telefónica era un altre dels eixos prioritaris que BComú volia modificar en entrar al consistori. Amb el '[Compromís de les escales](#)', el grup municipal va prometre als treballadors de Telefónica que no renovaria els contractes a l'empresa si no complia els drets laborals d'aquests. Des d'aleshores, la contractació dels serveis de telefonia fixa i d'accés a Internet distribuït de l'Ajuntament i les empreses que en depenen s'ha hagut de mantenir amb Telefónica. La darrera pròrroga és del febrer i allarga el contracte fins al 31 de juliol de 2016 per un import d'1,68 milions d'euros.

Segons l'Ajuntament, el contracte s'ha prorrogat per poder fer un estudi que garanteixi unes millors clàusules laborals en futures contractacions en aquest àmbit. A més, fonts del consistori barceloní defensen que no aturar el servei també ha permès seguir pagant les nòmines dels treballadors durant aquests mesos.

3. Els uniformes de la Guàrdia Urbana, a un expolític del PP

L'Ajuntament de Barcelona prorroga un any la contractació d'uniformes de la Guàrdia Urbana a Sagres SL per un import d'1,3 milions d'euros. L'empresa Sagres SL-Partenon és una companyia de confecció fundada per Adriano Marqués de Magallanes, exdiputat i exsenador del Partit Demòcrata Popular a Galícia, que l'any 1989 va integrar-se en el Partit Popular. L'empresa és una de les líders en confecció de vestuaris per als cossos de seguretat de l'Estat espanyol, i el 2014 va signar un contracte de 6,8 milions per subministrar uniformes a la Guàrdia Civil.

4. La benzina dels cotxes de l'Ajuntament torna a ser per a Galp

La multinacional Galp Energia és renovada com a subministradora global de carburants per als vehicles del consistori fins a finals d'octubre de 2016. Els serveis de l'empresa portuguesa sumen un

import global de 976.000 euros per un període de 12 mesos.

5. Les auditories segueixen en mans de PricewaterhouseCoopers i de KPMG

Dues de les 'Big Four' ja han fet negoci aquests primers mesos de nou govern fent estudis i auditories. L'Ajuntament de Barcelona ha prorrogat fins a finals de 2016 els serveis d'auditoria dels seus comptes anuals i de les empreses municipals a PricewaterhouseCoopers i al Gabinet Técnico de Auditoría y Consultoría SA —el gabinet que va analitzar els comptes del Palau de la Música fins a l'escàndol de 2009 (462.414 euros). A banda, l'Ajuntament també ha adjudicat a la multinacional KPMG el servei de suport per implementar la Llei de transparència i dret d'accés a la informació per als exercicis de 2015 i de 2016 (152.218 euros).

El consistori al·lega que no hi ha alternatives per suplir aquestes grans empreses seguint els requisits tècnics i econòmics actuals. Tanmateix, altres ajuntaments, com el de Madrid, han fet explícita la renúncia a contractar serveis de les 'Big Four' i ja han anunciat que encarregaran la tasca d'auditoria a centres públics com ara la Universitat Complutense.

6. El gas natural, amb Endesa

El subministrament de gas natural a la ciutat de Barcelona segueix sent per a Endesa Energia SA. L'Ajuntament, atenint-se a l'Acord marc de subministrament d'aquesta energia fòssil a escala de tot Catalunya, ha renovat el contracte per un import d'1,1 milions d'euros fins a finals de 2016. A banda d'això, a finals de 2015, el govern municipal va destinar una partida extra de 440.000 euros a Endesa Energia XXI per atendre les despeses d'electricitat ocasionades per l'enllumenat de la ciutat al llarg de l'any.

7. Renovació de serveis de neteja a FCC

Fomento de Construcciones y Contratas (FCC), empresa de la qual el magnat mexicà Carlos Slim és el màxim accionari, s'adjudica de nou els serveis de neteja de la Zona Centre de Barcelona per 1,36 milions d'euros.

8. Programari de Microsoft per 4,5 milions

Malgrat que la transició cap a un programari lliure era un dels objectius de mandat de BComú —especialment a partir de la figura de Gala Pin, regidora del Districte de Ciutat Vella i activista de 'software' lliure—, l'Ajuntament va concedir al desembre una despesa pels drets d'ús de llicències de Microsoft per valor de 4,5 milions d'euros. Tanmateix, des del consistori asseguren que els serveis tècnics de l'Institut Municipal d'Informàtica ja han incorporat iniciatives per aconseguir aquest propòsit abans no s'acabi la legislatura.

9. Mediapro seguirà gestionant la comunicació municipal

El govern d'Ada Colau ha renovat la pròrroga del contracte que atorga els serveis de comunicació municipal a Antena Local, empresa que pertany al grup Mediapro. La despesa total serà de 814.271 euros, que suposa una reducció de 138.000 euros respecte a l'adjudicació que Trias va fer en acabar el mandat. De fet, aquest import gairebé coincideix amb els 142.000 euros que l'exalcalde va afegir al contracte ara fa un any.

10. Es prorroguen contractes milionaris amb empreses de Florentino Pérez

El consistori va atorgar al mes de febrer passat la Zona 4 del Servei d'Atenció Domiciliària de la

ciutat a l'empresa Clece, propietat del grup ACS, de Florentino Pérez, i especialitzada en serveis de neteja. Aquesta mesura ha estat polèmica pel fet que empreses mercantils com aquesta o com Sacyr han desbancat entitats de caràcter més social com ara l'ONG ABD, malgrat presentar unes valoracions tècniques superiors. La despesa econòmica per a aquestes dues empreses suposa un total de 113 milions d'euros. Però aquesta no és l'única adjudicació a l'empresa de Pérez: Clece suma un altre contracte de 2,3 milions d'euros per la gestió de la residència per a gent gran Josep Miracle. L'Ajuntament de Colau ha prorrogat aquest contracte fins a finals de 2017.

Les subvencions més controvertides del primer any de BComú

Una de les subvencions més comentades en aquest primer any de mandat ha estat l'ajuda que dona des de fa anys la ciutat de Barcelona a la Fórmula 1. De fet, mesos abans de l'arribada al govern de BComú, Ada Colau ja havia plantejat que [l'eliminació d'aquesta subvenció permetria finançar 4.500 beques de menjador](#) per a infants de Barcelona. "4.500 nens es van quedar sense beca de menjador l'any passat. L'import per cobrir-les és el mateix que costa la subvenció a la Fórmula 1", va dir.

Finalment, al mes de desembre passat, l'aleshores ja primer tinent d'alcalde, Gerardo Pisarello, anunciava que **l'ajuda al Circuit de Catalunya disminuiria de 4 a 2,5 milions d'euros**, i que la voluntat del consistori seria anar-la reduint progressivament enmig de les pressions dels 'lobbies' a favor de la indústria del motor i de la Fórmula 1. El Circuit de Montmeló, tal com reflectia al març la ['Directa'](#), arrossega un dèficit estructural de 31 milions d'euros des del 2009, amb la Generalitat, la Diputació, l'Ajuntament de Barcelona i altres municipis contribuint de forma continuada en el seu finançament.

En aquesta anàlisi repassem les subvencions més controvertides de l'any passat i les que s'atorgaran aquest 2016, no solament del món de l'esport, sinó també aquelles que s'han donat a organismes de diplomàcia, de turisme o a partits polítics. Aquest treball es basa, a més, en l'article ["Les subvencions de Trias que Barcelona en Comú es mirarà amb lupa els pròxims anys"](#), publicat a CRÍTIC el 29 de maig passat.

1. Dos milions d'euros per a grans esdeveniments esportius

Les ajudes —reduïdes a la meitat— a la Fórmula 1, però, no són l'única subvenció a un gran esdeveniment esportiu. De fet, durant el 2015 l'Ajuntament de Barcelona va ajudar econòmicament moltes més competicions que no han transcendit als mitjans i que recullen quantitats que convé destacar només per la seva dimensió. Des de candidatures de golf fins a les tradicionals curses de ral·lis del país, passant per esdeveniments nàutics o les cites amb els esports extrems.

La suma de les quantitats atorgades a altres cites clau del món de l'esport a Catalunya —no solament a la ciutat de Barcelona— a banda de la Fórmula 1, suma més que la retallada al Circuit de Montmeló. Concretament, els esdeveniments que s'enduen una subvenció més gran són els dels esports extrems, que junts reben un total de 605.000 euros. Són **l'Extreme Barcelona 2016, per als amants de l'skate' o la BMX**, entre altres modalitats; el Super Prestigio Dirt Track celebrat al mes de desembre passat al Palau Sant Jordi, i el **39è Trial Indoor de Barcelona**. En aquests dos últims casos, l'empresa beneficiària va ser RPM Racing SL, propietat de l'empresari Jaime Alguersuari —pare de l'expilot de Fórmula 1—, que va rebre 205.000 euros pels dos esdeveniments.

L'hípica va ser el segon àmbit més subvencionat i, en particular, el Club de Polo, amb un total de 450.000 euros. El **Concurs Internacional de Salt d'Hípica**, organitzat al mes de setembre passat, va obtenir una aportació econòmica de 150.000 euros, i d'aquesta manera l'Ajuntament va compartir

el protagonisme de les subvencions amb l'empresa de rellotges suïssos Longines i la companyia d'equitació de l'Aràbia Saudita Furusiyya. Aquesta subvenció no s'ha retallat el 2016 i es manté amb la mateixa quantitat de diners públics. No és, però, l'única adjudicada al Polo. El club d'hípica també va rebre 150.000 euros de l'Ajuntament de Barcelona per adequar les seves instal·lacions d'equitació per als Jocs Mediterranis de Tarragona de 2017.

Finalment, la nàutica i els ral·lis també han rebut subvencions durant el 2015. D'una banda, els esdeveniments marítims han comptat amb una aportació de 390.000 euros repartits entre el Reial Club Nàutic per a l'organització del **43è Trofeu de Vela Comte de Godó**; la fundació del mateix club per al Campionat del Món OCR 2015, i la Unió de Federacions Esportives de Catalunya en concepte de "promoció d'esdeveniments d'esports nàutics". I, d'altra banda, el RACC és el gran beneficiat de les subvencions públiques quant a competicions de ral·lis. L'any passat va rebre 150.000 euros per a l'organització del **Rally RACC Catalunya Costa Daurada**, sostingut, principalment, per les aportacions públiques que rep no solament de l'Ajuntament de Barcelona, sinó també de Costa Daurada, Salou Costa Daurada i Catalunya.com, és a dir, els patronats de turisme de la Diputació de Tarragona, de Salou i de Catalunya respectivament. Per a aquest 2016, la subvenció de l'Ajuntament ha disminuït, i el Ral·li d'Espanya rebrà una subvenció de 115.000 euros.

Cal dir que el RACC també és beneficiari de l'ajuda a la Fórmula 1, perquè és el tercer accionista de l'empresa Circuit de Catalunya SL. Com a propietari del 18% de la companyia, comparteix l'accionariat amb la Generalitat i l'Ajuntament de Montmeló. I precisament, tal [com avançava CRÍTIC](#) al mes d'abril passat, el RACC és una de les empreses més subvencionades per la Generalitat, amb una ajuda de 300.000 euros per al ral·li de la Costa Daurada. La justificació de BComú és que el consistori "té el compromís de fer aquestes aportacions, perquè generen valor a la ciutat en l'àmbit internacional, a més de donar prestigi i visibilitat".

2. Un milió i mig d'euros per a la Fundació Barcelona Olímpica

Amb la finalitat de "difondre la realitat dels Jocs Olímpics de Barcelona, com també promocionar i investigar els valors culturals, ètics, esportius i de qualsevol ordre que emanen de l'ideari olímpic", l'any passat va rebre més d'un milió i mig d'euros en subvencions. La quantitat exacta va ser d'1.514.087 d'euros, destinats, sobretot, per al "funcionament de la fundació i del museu" i per a la rehabilitació de les seves instal·lacions.

El **patronat Barcelona Olímpica**, el formen l'Ajuntament de Barcelona, el Comitè Olímpic Espanyol, el Consejo Superior de Deportes i la Generalitat de Catalunya, a més de cinc membres a títol individual, entre els quals es troben Josep Miquel Abad —exregidor del PSUC a principis dels vuitanta, que, després de ser el principal responsable de l'organització dels Jocs, ha dirigit el grup Planeta, l'aerolínia Vueling i ara és el director general d'El Corte Inglés a Catalunya— o Maria Teresa Samaranch, filla de l'expresident del Comitè Olímpic Internacional Juan Antonio Samaranch.

3. 140.000 euros per a l'FC Barcelona

Encara relacionat amb el món de l'esport, el Barça va ser també un dels clubs esportius de la ciutat més subvencionats al llarg del 2015. La seva fundació va rebre 105.353 euros en concepte "**Futbolnet, BarçaKids, acció a les Corts**". Però l'Ajuntament de Barcelona no és l'únic ens públic que hi ha contribuït folgadamente. Altres consistoris, diputacions i l'Agència Catalana del Consum van aportar-hi un total de 632.000 euros, en un pressupost global de la fundació que per si ascendeix als 9,9 milions d'euros. L'FC Barcelona també va rebre 34.593 euros en concepte de "subvencions a la rehabilitació".

El Futbol Club Barcelona tenia un [pressupost per a la temporada 2014/2015 de gairebé 540 milions](#)

[d'euros.](#)

4. 700.000 euros per a ONU Hàbitat

És una institució presidida per l'exalcalde de Barcelona i exministre Joan Clos que busca el desenvolupament integral dels assentaments urbans i que té un pressupost anual de 390 milions de dòlars, tal com va publicar [CRÍTIC](#) fa uns quants mesos. Si en aquell moment es va publicar la xifra de mig milió d'euros, la quantitat final atorgada a ONU Hàbitat el 2015 va acabar ascendint a 700.000 euros.

ONU Hàbitat va fer una important trobada a la ciutat de Barcelona aquest mes d'abril. Les jornades internacionals d'[Hàbitat 3 sobre Espais Públics](#) es van fer els passats 4 i 5 d'abril a l'edifici central de la Universitat de Barcelona.

5. Més de 300.000 euros per a l'Institut Europeu de la Mediterrània

Amb la voluntat de ser un "think tank especialitzat en les relacions mediterrànies", l'Institut Europeu de la Mediterrània és un consorci que integra la Generalitat de Catalunya, el Ministeri d'Assumptes Exteriors i l'Ajuntament de Barcelona. El seu consell assessor, el formen personalitats tan diverses com l'exministre socialista Josep Borrell, en qualitat d'expresident de l'Institut Universitari de Estudios Europeos; Josep Antoni Duran i Lleida —que hi figura encara ara com a president de la Comissió d'Exteriors del Congrés dels Diputats, tot i que ja no ho és—; Josep Piqué, com a exministre d'Exteriors; Romano Prodi, com a exprimer ministre d'Itàlia; Andreu Mas-Colell, com a president de la Barcelona Graduate School of Economics, o el filòsof Xavier Rubert de Ventós. La subvenció del 2015 va ser exactament de 340.399 euros.

6. 12.000 euros per a la Fundació Privada Centre d'Estudis Internacionals

La fundació és més coneguda com a **CEI International Affairs**, i busca formar diplomàtics i experts en relacions internacionals en el màster de diplomàcia i funció pública. El seu director és l'exambaixador d'Espanya en països com Hongria i Alemanya Fernando Perpiñá-Robert.

Tal com recollia el programa televisiu '[Salvados](#)' (de La Sexta) dedicat a la diplomàcia, és l'únic centre d'Espanya que ajuda a formar futurs ambaixadors i diplomàtics, sostingut amb fons de la Universitat de Barcelona i de La Caixa, i amb cursos que arriben als 4.300 euros de cost per a l'alumnat.

7. Cinc milions i mig per a Turisme de Barcelona

Una de les entitats que els moviments veïnals van posar en el punt de mira per a la gestió del model turístic de Barcelona durant l'any 2015 va ser Turisme de Barcelona, el consorci publicoprivat participat per l'Ajuntament, la Cambra de Comerç i la Fundació Barcelona Promoció, i que treballa per l'impuls de la ciutat com a destí turístic. L'any 2015, la subvenció atorgada pel consistori va ser de 5.551.065 euros.

Convé destacar, però, que Turisme de Barcelona ha de ser l'òrgan des del qual BComú ha de poder canviar el model turístic de la ciutat i que, per tant, la inversió pot estar justificada si serveix per descongestionar el turisme dels barris més massificats. De fet, l'Ajuntament ja s'ha pronunciat en diverses ocasions dient que vol augmentar la seva presència en el consorci per poder canviar radicalment la política turística de la capital de Catalunya.

8. 50.000 euros per al Diplocat

L'organisme Consell de Diplomàcia Pública de Catalunya (Diplocat) va rebre 50.000 euros el 2015 de l'Ajuntament de Barcelona, que se sumen als 2,5 milions d'euros adjudicats de la Generalitat. Tal com informava [CRÍTIC en el reportatge sobre el cost de la internacionalització del procés](#), el Diplocat és un consorci publicoprivat en el qual participen membres com el Futbol Club Barcelona, sindicats o la Taula del Tercer Sector, entre d'altres. El seu objectiu, crear "una opinió pública favorable al dret a decidir que estigui, com a mínim, ben informada i a la qual arribi la nostra versió dels fets", explicava el secretari de l'organisme, Albert Royo.

9. De nou, 150.000 per al Primavera Sound

Un dels festivals de música de Barcelona amb més impacte a la ciutat és sens dubte el **Primavera Sound**. L'any passat va obtenir 150.000 euros públics, i aquest 2016 la subvenció tornar a repetir-se amb la mateixa quantitat. Aquesta ajuda, que també s'atorgava almenys fins ara al **Sònar**, ha estat la mateixa els últims anys. Aquest model d'ajudes com si fossin entitats culturals ja [va aixecar polèmica l'any passat](#).

En una conversa amb CRÍTIC, el director del Consell d'Associacions de Barcelona (CAB), Miquel Àngel Aragón, posa en relleu que caldria que l'Ajuntament es plantegés el disseny de convocatòries diferenciades entre les entitats socials i associacions culturals, d'una banda, i grans empreses com Primavera Sound SL, de l'altra. "No diem que el festival no pugui rebre ajudes públiques, però ens preguntem si cal que grans esdeveniments de la cultura o de l'esport competeixin, en les mateixes convocatòries, amb associacions de veïns o amb grups corals", assenyala Aragón.

El director del CAB també subratlla que cal potenciar les subvencions de districte, i celebra que les quantitats en aquest apartat hagin augmentat en 600.000 euros respecte al 2014, després d'una etapa de Xavier Trias en què les ajudes a activitats i serveis als barris s'havien reduït en un 28%.

10. 2,3 milions a partits polítics

Si es pregunta sobre el finançament dels grups polítics municipals, hi ha una clara coincidència d'opinions en el fet que la llei que ho regula, la 7/1985, de bases de règim local, és molt imprecisa. De fet, el que s'estableix és que serà "el ple de la corporació qui podrà assignar als grups polítics una determinada dotació econòmica", és a dir, que són els mateixos partits els que s'assignen els recursos en ple parlamentari partint d'un component fix idèntic per a tots els grups, i un altre de variable en funció del nombre de regidors.

El 2015, el partit que va comptar amb subvencions municipals va ser CiU, amb 626.778 euros, seguit del PSC, amb una aportació de 428.149 euros. El partit de govern, BComú, més la suma de les quantitats rebudes per ICV al primer trimestre de l'any passat, va tenir una subvenció municipal total de 483.678 euros.

Aquesta és la relació completa de les subvencions del 2015 als grups municipals.